

Siniša Petković

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
spetkovic@gskos.hr

Kao i prethodna godina, 2021. bila je u znaku pandemije, poprilično neizvjesna, nesigurna, godina koja je bila nastavak prilagodbi na "novo normalno" i ponešto drukčiji način rada i funkcioniranja. Unatoč promijenjenim okolnostima, knjižničarska se zajednica Hrvatske, pa tako i Osijeka vrlo vješto i domišljato prilagodila promjenama i nastavila funkcionirati tako da zadovolji informacijske potrebe svih svojih trenutnih i potencijalnih korisnika te organizira različite kulturno-promotivne aktivnosti u skladu s propisanim mjerama. Tijekom cijele godine organiziran je značajan broj izložbi, kako u Središnjoj knjižnici, tako i na ograncima, održano je nekoliko predstavljanja knjiga i provedene su broje *online* aktivnosti za djecu i odrasle. U siječnju održan je Poljski tjedan, u veljači Festival jezika, a krajem travnja Noć knjige, manifestacije koje su organizirane u mrežnom okruženju. Tijekom godine, velika pozornost posvećena je i uređenju knjižničnih prostora, kako bi boravak svim korisnicima i posjetiteljima bio što ugodniji.

Povodom Dana neovisnosti i 30. obljetnice Crvenog fiće, tijekom lipnja, srpnja i kolovoza u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek, korisnici Knjižnice, kao i svi zainteresirani građani grada Osijeka mogli su pogledati izložbu pod nazivom "Čuvari kulture Nepokorenoga Grada". Izložba je prikazala rad ustanova u kulturi krajem 1991. i početkom 1992. godine; rad Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Hrvatskog narodnog kazališta, Dječjeg kazališta (danas Dječje kazalište Branka Mihaljevića), Galerije likovnih umjetnosti (danas Muzej likovnih umjetnosti), Muzeja Slavonije u Osijeku te rad lokalnih medija iz tog vremena, radija Žuta podmornica i novina Glas Slavonije koji su prilog kulturi sjećanja na to važno razdoblje hrvatske povijesti. U ratom zahvaćenom Osijeku institucije u kulturi u više su navrata bile metom neprijateljskih napada, pri čemu su znatno oštećene zgrade, dok je dio građe sklonjen na sigurna mjesta ili evakuiran izvan Osijeka. Grad je živio u svim svojim dimenzijama, pa i u kulturnim. Osječki umjetnici željeli su i dali svoj doprinos ratu.

Srpanj u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek već tradicionalno započeo je Festivalom slikovnice "Čuvari priča". Ovogodišnja je tema bila SnovoSlovci, a posjetitelji festivala snova i slova lovili su s već dobro poznatim umjetnicima i priznatim i poznatim ilustratorima. Kako je riječ o festivalu međunarodnog karaktera, domaćim su se ilustratorima ovog ljeta pridružila dva nova imena: austrijska ilustratorica Lisa Maria Wagner i srpski ilustrator Dušan Pavlić. Dani 1., 2. i 3. srpnja, bili su ispunjeni stvarnim i nestvarnim pričama, čudesnim kreacijama, snovima i slovima od kojih sve počinje. Priređeni sadržaji bili su namijenjeni, kako djeci, tako i odraslim ljubiteljima svijeta priča. Ovogodišnji festival slikovnice bio je rezultat suradnje Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Veleposlanstva SAD-a u Hrvatskoj, Austrijskog kulturnog foruma Zagreb i Udruge za rad s mladima Breza, a kao i svi Čuvari do sada, program se održavao u sklopu Osječkog ljeta kulture. Druženja uz priče i glazbu te kreativne radionice održavale su se u prostorima Gradske i sveučilišna knjižnice Osijek, izložbu SnovoSlovci ugostio je Kulturni centar Osijek, a dio je događanja bilo moguće posjetiti u virtualnom svijetu. U organizaciji American Cornera Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, a u sklopu Festivala, nastavljeno je s provedbom programa "She: Women's Empowerment". Tim je povodom održan treći po redu *online* panel pod nazivom "Kreativnošću do zvijezda". Istim je povodom, u organizaciji Austrijske čitaonice Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, pod pokroviteljstvom Austrijskog kulturnog foruma Zagreb, održan virtualni Zoom susret s austrijskom ilustratoricom Lisom Marijom Wagner.

Za naše najmlađe sugrađane tijekom cijele godine organiziran je velik broj *online* radionica, a tijekom ljeta, predstavljanja knjiga, radionice i igraonice održavane su na otvorenom, u dvorištu Knjižnice. GISKO tjedan Harryja Pottera i Sedeco festival, održani su djelomično online, djelomično uživo. Sredinom rujna uspješno je održan "4. okrugli stol: Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora: riznice zavičajne prošlosti". Okrugli stol organizirali su Muzej Slavonije, Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek te Komisija za zavičajne zbirke Hrvatskog knjižničarskog društva, a s ciljem otkrivanja i predstavljanja zavičajnih fondova u različitim vrstama knjižnica i baštinskih ustanova te iznalaženjem poveznica, osoba i događaja, koji bi bili okosnice međusobne suradnje i povezivanja kroz zajedničke projekte.

Dani austrijske kulture u Osijeku, organizirani i financirani od strane Austrijskog kulturnog foruma Zagreb i u suradnji s Filozofskim fakultetom Osijek, Austrijskom čitaonicom Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Gradom Osijekom, Kulturnim centrom Osijek, Kinom Urania, Isusovačkom klasičnom gimnazijom i Akademijom za umjetnost i kulturu, održani su od 25. do 30. listopada 2021. godine. Tom je prilikom u Austrijskoj čitaonici otvorena studentska izložba "*Okrenuti leđa Austriji*". Izložba je simbolički otvorila i krovnu temu ovogodišnjih Dana kulture: različiti aspekti i razumijevanje procesa migracije, dok se u Sakuntala parku, kao centralni događaj 11. dana austrijske kulture, može istaknuti otvorenje izložbe "*Zato što postojim*", kojemu je prisustvovao i austrijski veleposlanik u Hrvatskoj, dr. Josef Markus Wuketich. U narednim danima uslijedio je niz aktivnosti koje su se održavale u prostorima kina Urania, Filozofskog fakulteta Osijek, Kulturnog centra Osijek, Isusovačke klasične gimnazije, ali i kao događanja na virtualnim platformama.

Mjesec hrvatske knjige, uz tradicionalno raznovrstan i bogat program i veliku tematsku izložbu zavičajnog karaktera o znamenitom osječkom gradonačelniku Vjekoslav Henglu, donio je i brojne radionice koje su se održavale *online* i uživo, predstavljanje knjige, kao i različita druga događanja. Povodom Dana grada Osijeka, Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek i Njemačka zajednica – Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Hrvatskoj, Osijek, organizirale su **predstavljanje knjige** pod nazivom "**Osijek gradonačelnika Vjekoslava Hengla (1920. – 1934.)**" autorice **Anamarije Lukić**.

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek svim je građanima i korisnicima pristupačan i nezaobilazan izvor informacija, razonode, zabave, no i mjesto ozbiljnoga rada i stjecanja znanja. Unatoč pandemiji, korisnicima su pravovremeno osigurani brojni domaći i svjetski bestseleri, sveučilišni udžbenici, brojni naslovi publicistike, struke i znanosti, novi lektirni naslovi, časopisi, dnevници, tjednici i neknjižna građa. Tijekom 2022. godine Knjižnica planira nastaviti u dosadašnjem ritmu, a organiziranjem aktivnosti i nabavom novih naslova, privući nove korisnike, studente, umirovljenike, djecu i odrasle i time stvoriti nove strastvene čitatelje i ljubitelje čarobnoga svijeta knjige.